

[Lange.]

slag — „eventuelt Forslag“ — til Ændringer i Danmarks Riges Grundlov.

Hvis man vil spørge, om denne Dag er en af Landets store Dage, hvor det danske Folks Øjne, ja, maaske Verdens Øjne, hviler paa den danske Rigsdag, vil man vist med god Samvittighed kunne svare et afgjort Nej. Jeg skal indrømme, at den ærede socialdemokratiske Ordfører (C. F. Sørensen) gjorde et Forsøg paa at hæve denne Debat op i et højere Plan. Jeg maa indrømme, at han gjorde Forsøg paa at gøre dette Øjeblik til en Højtidstund og gøre denne Dag til en af de store Dage i dansk Forfatningshistorie, men jeg synes egentlig ikke, det lykkedes, og det kan man maaske ikke bebrejde ham, for jeg tror, at den rette Baggrund mangler.

Naar jeg paa mit Partis Vegne anbefaler det foreliggende Lovforslag, er det for gennem den foreslaaede Kommission at skabe Mulighed for en rolig og saglig Behandling af vore Forfatningsproblemer. Jeg tror ikke, dens Arbejde vil fremkalde stor Spænding, eller at store Dele af den danske Befolkning vil afvente Resultatet af dette Arbejde med Forventninger om, at en ny og radikalere Forfatning vil bane Vej for en ny og lykkeligere Fremtid for vort Land.

Veistrup: Det var ikke med nogen overdreven stor Varme, at den ærede sidste Taler gav sin Tilslutning til det foreliggende Lovforslag. Men det faar være, som det er. Han har i hvert Fald givet Tilslutning til Nedsættelse af en Kommission, og jeg tvivler ikke om, at det vil være formaalstjenligt, at en saadan Kommission nedsættes.

Vi staar da atter med Spørgsmaalet om vor Forfatning paa Dagsordenen. Det er nu ført frem i Lovforslagsform, som det har været det den ene Gang efter den anden. De første Aar efter Forfatningsændringen af 1915 var der ikke særlig Tale om en ny Forfatning. Det kom vel til Dels af, at vi paa det Tidspunkt havde en Verdenskrig med alle dens Besværligheder, men dernæst var ogsaa Ministeriet udstyret med visse Magtmidler, som var nødvendige under de givne Forhold. Ret længe varede det dog ikke, før det Modsetningsforhold, som man havde etableret mellem Rigsdagens to Ting, manifesterede sig tydeligt. Og ikke nok med, at man den ene Gang efter den anden slog de Lovforslag ned, som var fremsat af den parlamentariske Regering og vedtaget af Folketinget, fandt man oven i Købet Fornøjelse i at føje Spot til Skade

og fortælle det ærede Vælgerfolk om disse ensidige og elendige Regeringsforslag, der laa og rullede som Vraggods i Havstokken — jeg erindrer disse Udtryk, som man stadig anvendte. Man stillede Ændringsforslag, som man maatte vide var fuldkommen uantagelige for Regeringen, og man slog Lovforslagene ned for bagefter at rejse rundt og fortælle om den evneløse Regering, der ikke var i Stand til at gennemføre noget. Man umuliggjorde det for Regeringen at gennemføre Reformen af vidtrækkende Karakter, men selv var man ikke i Stand til at gennemføre noget. Resultatet blev et politisk Tovtrækkeri, et Dødvande for al Lovgivning.

Dette er Forhold, som ikke i det lange Løb kan opretholdes, det beder jeg Oppositionen være opmærksom paa. Derfor rejstes paa ny Ønsket om Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af Spørgsmaalet om Ændringer i Grundlovens forfatningsmæssige Bestemmelser, og derefter bliver Spørgsmaalet, om Oppositionen vil gaa ind i det Arbejde, som er denne Kommission tiltænkt. Det Lovforslag, der blev fremsat af den højtærede Statsminister, indeholdt visse Direktiver med Hensyn til Kommissionens Arbejde. Efter Henstilling fra de Konservative er disse Direktiver udgaaet af Lovforslaget, og jeg skal derfor heller ikke komme ind paa Enkeltheder af principiel Natur hverken i den nuværende Grundlov eller i det Kommissionsarbejde, der nu skal foregaa. For to Aar siden, i Samlingen 1934—35, havde jeg Lejlighed til paa mit Partis Vegne at gøre Rede for de Krav, som vi maatte stille til en Forfatningsændring, og jeg skal ved denne Lejlighed nøjes med at henvise til disse mine Udtalelser, idet jeg tilføjer, at vi ikke har forandret Anskuelse angaaende Fremtidens Forfatning. De Principper, som jeg dengang gav Udtryk for, vedkender vi os den Dag i Dag. Da vi i 1934—35 havde Grundlovssagen til Behandling, nægtede baade Venstre og de Konservative at deltage i en Udvalgsbehandling, man syntes kun at have een Opgave: at forkaste Lovforslaget saa hurtigt som muligt, hvilket ogsaa skete prompte. Nu har den højtærede Statsminister atter indbudt Oppositionen til Forhandling, og det glæder mig af Folketingets Betænkning og af Udtalelser, der er faldet her i Dag, at erfare, at de Konservative har besluttet sig til at gaa ind i en Drøftelse om en ændret Forfatning. Jeg glæder mig saa meget mere derover, som jeg er ganske enig i den Udtalelse, der fremkom fra den højtærede Statsminister,